

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

گروه علوم انسانی

مصوب سید و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۴/۷/۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

گروه: علوم انسانی
رشته: فرهنگ و زبانهای باستانی
دوره: کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی:
شاخه:
کدرشته:

شورای عالی برنامه ریزی درسی صد و سومین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۷/۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای خارجی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۴/۷/۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رای صادره سیصد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۴/۷/۲ در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب
رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رای صادره سیصد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۷/۲ در مورد برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

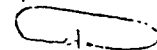

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

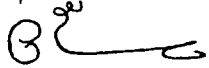
دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

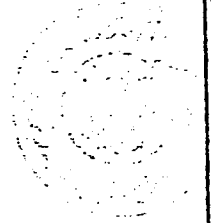

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخّمات کلی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

مقدمه:

برنامه دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی " در کمیته برنامه ریزی زبان شناسی شورای عالی برنامه ریزی بر مبنای نیازها و ضرورت های موجود، در چهار چوب مقررات نظر خواهی استادان دانشگاهها و صاحب نظران دیگر گذاشته شد. کمیته زبان شناسی پیشنهادهای املاحي همکاران رادر نشستهای خود به بحث و گفتگو گذاشت و تغییرات و اصلاحات لازم را در برنامه مورد نظر گنجانیید. برنامه ای که اینکارائه میشود به نظر همه استادان رسیده و مشکلات علمی و عملی آن در حد امکان برطرف شده است.

۱- تعریف و هدف:

الف - تعریف: زبانهای باستانی در این برنامه به زبانهایی گفته میشود که دارای آثار مکتوب هستند و اگر چه امروز گوینده ای ندارند، اما زبانهایی که مستقیماً " از آنها جدا شده و ویژگیهایی آوایی، دستوری و معنایی آنها را در خود نگه داشته اند، گویندگانی دارند.

ب - هدف بررسی و مطالعه زبانهای کهن ایرانی و فرهنگ ایران باستان و شناخت زبانهای و فرهنگهای اقوامی که در طول تاریخ و همزمان با شکل پذیری و کمال فرهنگ اسلامی با آن برخورد داشته و از آن تاثیر پذیرفته یا بر آن تاثیر نهاده اند و همچنین بررسی شیوه ارتباط و چگونگی این برخورد ها است. این بررسی شامل آموزش و فراگیری اصول زبانی تجزیه و تحلیل دستوری و بررسی متون بازمانده آنها از دیدگاه زبانی، فرهنگی، اجتماعی سیاسی و... است.

۲- طول دوره و شکل نظام:

نظام تحصیلی دوره کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی ناپیوسته و حداقل دوره تحصیل دو سال و نیم (پنج نیمسال) و حداکثر آن تابع مقررات عمومی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته است.

۲- تعداد واحدهای درسی:

دانشجویانی که در امتحان ورودی پذیرفته میشوند پیش از آغاز دروسهای دوره کارشناسی ارشد موظفند حداقل ۱۲ واحد درسی از ۱۶ واحد درسی زیر را که دروس کمبود دوره کارشناسی است، بگذرانند چنانچه دانشجویی همگی ویابخشی از این واحدها را در دوره کارشناسی گذرانده باشد در صورت تایید گروه آموزشی از گذراندن مجدد آنها معاف خواهد بود.

دروس کمبود عبارتست از:

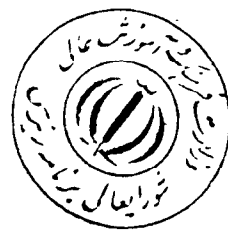
۲ واحد	زبان فارسی میانه
۲ واحد	زبان اوستا
۲ واحد	زبان فارسی باستان
۲ واحد	فرهنگ ایران باستان
۲ واحد	مقدمات زبان شناسی عمومی
۲ واحد	روش تحقیق
۲ واحد	تاریخ ایران باستان
۲ واحد	ادبیات فارسی

دانشجویان پس از گذراندن واحدهای کمبود موظفند بزرویهم ۲۲ واحد درسی را به شرح

زیر بگذرانند:

۲ واحد	اوستا (۱) وندیداد	اوستا ۶ واحد
۲ واحد	اوستا (۲) یشتها	
۲ واحد	اوستا (۳) یشتها	
۲ واحد	نوشته‌های فارسی باستان	
۲ واحد	فارسی میانه (۱) اندرزنامه‌ها	فارسی میانه ۶ واحد
۳ واحد	فارسی میانه (۲) متون غیردینی	
۲ واحد	فارسی میانه (۳) متون دینی	
۲ واحد	فارسی میانه ترفانی (۱)	متون ترفانی ۶ واحد
۲ واحد	فارسی میانه ترفانی (۲)	

۲ واحد	پهلوی اشکانی ترفانی
۲ واحد	فارسی میاندکتیبه‌ای
۴ واحد	پایان نامه
<hr/> ۲۶ واحد	جمع

واحدهای اختیاری ۲۴ واحد است که دانشجو باید عواحد آن را انتخاب کند:

کمیته راهنما:

برای هردانشجوی پیش از شروع درسهای اختتامی دوره کارشناسی ارشد کمیته‌ای به عضویت سه تن از استادان گروه به نام کمیته راهنما انتخاب میشود، این کمیته تحصیل دانشجویان را از آغاز تا پایان زیر نظر میگیرد و همه گونه راهنمایی تحصیلی او را به عهده دارد.

۴- نقش و توانایی:

دانش آموختگان این رشته می‌توانند در کارهای علمی از جمله تهیه و تدوین فرهنگ‌های فارسی بدانشنامه‌ها، دائرةالمعارفها و تهیه دستوره‌های تاریخی نقش عمده و فعالی داشته باشند و نیز آموزش زبانهای باستان و دستور زبان فارسی را در دوره‌های کارشناسی رشته‌های مختلف علوم انسانی به عهده گیرند و به طور کلی در سازمانها و گروههایی که در زمینه‌های فرهنگ و ادب فارسی تحقیق می‌کنند همکاری موثر داشته باشند.

۵- ضرورت و اهمیت:

آموزش زبانهای ایران باستان، که بزرگترین و مطمئنترین منبع پژوهش برای شناخت فرهنگ و تمدن ایران گذشته است، به جهات زیر لازم و ضروری است:

۱- آثار بازمانده از ایران کهن مجموعه‌ای غنی و پربار است که فی‌نفسه درخور شناخت و بررسی است.

۲- فرهنگ کهن ایرانی در بخش گسترده‌ای از فرهنگ اسلامی نفوذ کرده است و این ارتباط و تاثیر بحدی است که شناخت دقیق برخی از آثار ایران اسلامی بی‌مدرشناخت فرهنگ ایران گذشته به آسانی امکان ندارد.

۲- ادب فارسی نوپاداده‌ها، باورها، اندرزها و اندیشه‌های کهن آمیخته است و آشنائی با آثار ایران کهن شناخت آثار ادبی ما را آسان تر می‌سازد.

۴- تدوین فرهنگ های فارسی، دائره‌المعارفها، دانشنامه‌ها و فرهنگهای ریشه‌شناسی فارسی جز از طریق بررسی آثار بازمانده از دوره‌های میانه (باستان فارسی امکان ندارد. با توجه به آن چه گفته شده جاست که در درآمدت برای هر یک از گروه‌زبانهای ایرانی میانه و باستان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری جداگانه ایجاد شود و نیاز علاقه‌مندان در این زمینه برآورده گردد.

پيشازبان	ساعت		تعداد واحد	نام درس	كد درس
	نظري	عملي			
	۲۲	۲۲	۲	زبان فارسي مانه	۱
	۲۴	۲۴	۲	زبان اوستايي	۲
	۲۴	۲۴	۲	زبان فارسي باستان	۳
	۲۴	۲۴	۲	فرهنگ ايران باستان	۴
	۲۴	۲۴	۲	مقدمات زبان شناسي	۵
	۲۴	۲۴	۲	روش تحقيق	۶
	۲۴	۲۴	۲	تاريخ ايران باستان	۷
	۲۴	۲۴	۲	ادبيات فارسي	۸
				جمع	

* دروس پيشنيدار رشته فرهنگ و زبانهاي باستاني ۱۶ واحد است كه به تشخيص گروه حداقل ۱۲ واحد آنرا

دانشجو مكلف است ، بخواند.

ب - جدول دروس اصلی کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

بیشتر از زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
	۳۴	۳۴	۲	اوستا (۱) وندیداد	۱
	۳۴	۳۴	۲	اوستا (۲) بیشتها (۱)	۲
	۳۴	۳۴	۲	اوستا (۳) بیشتها (۲)	۳
	۳۴	۳۴	۲	نوشته‌های فارسی باستان	۴
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه کتیبه‌ای	۵
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه (۱) اندرزنامه‌ها	۶
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه (۲) متون غیردینی	۷
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه (۳) متون دینی	۸
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه ترفانی (۱)	۹
	۳۴	۳۴	۲	فارسی میانه ترفانی (۲)	۱۰
	۳۴	۳۴	۲	پهلوی اشکانی ترفانی	۱۱
	۶۸	۶۸	۴	پایان نامه	۱۲
			۲۶	جمع	

* درسهای مذکور در بالا برای همه دانشجویان اجباری است.

ج - جدول دروس اختیاری کارشناسی ارشد فرهنگ و زبانهای باستانی

بیش از زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی	جمع			
		۲۴	۲۴	۲	پهلوی اشکانی کتیبه‌ای	۱
		۲۲	۲۴	۲	اساطیر ایران	۲
		۲۲	۲۴	۲	تاریخ زبان فارسی	۳
		۲۴	۲۴	۲	زبان سغدی	۴
		۲۴	۲۴	۲	بررسی متون سغدی	۵
		۲۴	۲۴	۲	دستور تاریخی زبان فارسی	۶
		۲۴	۲۴	۲	زبان خوارزمی	۷
		۲۴	۲۴	۲	زبان سکایی (۱)	۸
		۲۴	۲۴	۲	زبان سکایی (۲)	۹
		۲۴	۲۴	۲	زبان سنسکریت (۱)	۱۰
		۲۴	۲۴	۲	زبان سنسکریت (۲)	۱۱
		۲۴	۲۴	۲	گویشهای ایرانی	۱۲
					جمع	

* از دروس مذکور در بالا بر حسب تشخیص و امکانات گروه ۶ واحد را بدانشجویان باید بخوانند.

زبان فارسی میانه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با آثار بازمانده دوره میانه فارسی و ایجاد کردن دید کلی نسبت به این زبان شناخت مختصری از محتوای آنها.

سرفصل دروس: (۲۲ ساعت)

آموختن الفبای فارسی میانه، شرح روش حرف نویسی و آوانویسی، زبان فارسی میانه و تقسیم بندیهای آن، اشتقاق خطی فارسی میانه، هزوارش و شرح آن، آشنائی با آثار بازمانده این زبان در حد کتاب ماه فروردین روز خرداد یا معادل آن با شرح ویژگیهای دستوری.

زبان اوستایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با خط و زبان اوستایی و آگاهی بر آثار باستانی آن.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

آموختن الفبای اوستایی، اشتقاق خطی، موقعیت زبان اوستا در گروه زبانهای هندواروپایی،

ویژگیهای صرفی زبان اوستایی، آشنائی با کتاب اوستا و زمان تقریبی تدوین هر یک از بخشهای آن،

ارتباط زبان اوستایی با زبانهای هندی باستان، خواندن و تحلیل هوم یشت یا معادل آن از ویسپرد بر

اساس متن رایشلت

زبان فارسی باستان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با زبان فارسی باستان برای کمک به فهم درسهای اصلی دوره کارشناسی ارشد و آگاهی بر اصول مقدماتی مقایسه‌زبانها

سرفصل دروس - (۳۴ ساعت)

آشنائی با الفبای فارسی باستان، اشتقاق خطی، ویژگیهای خطوط میخی، ارتباط الفبای فارسی باستان با الفبای ایلامی و به‌طور کلی خطوط میخی دیگر، روش خواندن کتیبه‌های فارسی باستان و تاریخچه مختصری از مطالعات آنها، خواندن و تحلیل متن در حد ایران کوده شماره ۴.

فرهنگ ایران باستان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی کلی با فرهنگ و جهان بینی ایران باستان

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

کلیاتی درباره اقوام هندواروپایی و چگونگی آمدن آنها به بخد ایران ، طبقات اجتماعی باورها و اعتقادات آنان ، آثار باستانی بازمانده از این عهد و مطالعه وضعیت این قوم بر مبنای این آثار ، مذاهب باستانی بخدا ایران و.....

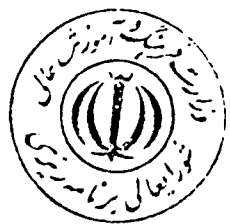
مقدمات زبان شناسی عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف:

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

برای موارد دیگر به برنامه تفصیلی زبان شناسی همگانی مراجعه شود.

روش تحقیق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: آشنا کردن دانشجویان با شیوه تحقیق در زبانهای باستانی ایران و آماده کردن او برای تحقیق مستقل

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

بحثهای نظری درباره شیوه‌های تجزیه و تحلیل متون ساختمان هر یک از زبانهای اصلی ایران باستان، بحث درباره روش تحقیق (منبع شناسی، یادداشت برداری، رساله نویسی و....) کار عملی (پژوهش درباره یکی از مسائل تخصصی او)....

تاریخ ایران باستان

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران باستان و تمدن‌های همسایه ،
به نحوی که دانشجویان بتوانند آمادگی لازم را برای خواندن دروس اصلی این دوره
کسب نمایند .

سرفصل درس : در این درس دانشجویان می باید با دوره پیش از تاریخ این سرزمین و
سرزمین‌های همسایه ، مهاجرت آریائی ها به این سرزمین ، اسلام و
سلسله‌های هخامنشی تا ساسانی آشنا شوند .

منابع :
1 - The Cambridge - History of Iran - Cambridge,
Cambridge Univ. Press. 1968 .

- ۲- پیرنیا ، حسن : ایران باستان تهران این سینا ۱۳۴۴
- ۳- فرای ، ریچارد نلسون : میراث باستانی ایران ترجمه مسعود رجب نیا تهران
بنگاه نگاه و نشر کتاب ۱۳۴۴
- ۴- گیرشمن ، رمان : ایران از آغاز تا اسلام ترجمه محمد معین تهران
بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۱۳۴۹
- ۵- هرودوت : تواریخ ترجمه ع. وحید مازندرانی تهران وحید ۱۳۵۸

ادبیات فارسی

تعداد واحد : ۲

بیشنبار : -

نوع واحد : نظری

هدف : آشنایی دانشجویان با ادبیات اسلامی

سرعمل : خواندن برترید همدان از :

۱ - گلستان بوستان و غزلیات سعدی

۲ - غزلیات حافظ

۳ - مثنوی مولوی و غزلیات شمس

۴ - کلیله و دمنه

۵ - تمایذ ناصر خسرو

۶ - دیمیای سعادت امام محمد غزالی

اوستا (۱) وندیداد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با زبان و ادبیات اوستایی به منظور به دست آوردن توانائی تجزیه و تحلیل متون
بازمانده آن

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تجزیه و تحلیل متن و شرح ویژگیهای دستوری وندیداد دوم و سوم بر اساس متن رایشلت.

اوستا (۲) یشتها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با زبان و ادبیات اوستایی به منظور به دست آوردن توانائی تجزیه و تحلیل متون
بازمانده آن

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

تجزیه و تحلیل متن و شرح ویژگیهای دستوری "آبان یشت" و "ارت یشت" بر اساس

متن رایشت

اوستا (۳) یشتها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با زبان و ادبیات اوستایی به منظور به دست آوردن توانایی تجزیه و تحلیل متون
بازمانده آن

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تجزیه و تحلیل و شرح ویژگیهای دستور "مهریشت" و "تشتريشت" بر اساس متن رایشت

نوشته‌های فارسی باستان

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنائی کامل با زبان فارسی باستان و مطالب کتیبه‌های آن بیه دست آوردن مواد برای مقایسه‌های تاریخی زبان.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

تجزیه و تحلیل دستوری همه متون فارسی باستان بر اساس "فارسی باستان کنت"

فارسی میانه کتیبه‌ای

تعداد واحد: ۲

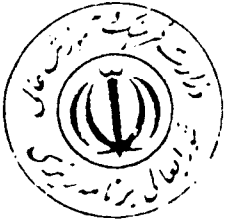
نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آگاهی دانشجویان زبان کتیبه‌های پهلوی برای مقایسه آنها با فارسی میانه کتابی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

خواندن و تجزیه و تحلیل کتیبه‌های پهلوی (فارسی میانه و پارسی) به استثنای کتیبه‌های کرتیر

فارسی میانه (۱) اندرزنامه‌ها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنایی دانشجویان با محتویات کتابهای پهلوی و کسب مهارت در قرائت متون و تسلط بر ویژگیهای زبانی آن.

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

خواندن و تجزیه و تحلیل " اندرز بزرگمهر " و " اندرز پوریوتکیشان " و یا معادل آنها از نظر

کمیت و کیفیت از اندرزنامه‌های دیگر.

فارسی میانه (۲) متون غیردینی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با محتویات کتابهای پهلوی و کسب مهارت در قرائت متون و تسلط بر ویژگیهای زبانی آن.

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

بررسی "کارنامه اردشیر بابکان" و "یادگار زریران" یا معادل آنها از حیث کمیت و کیفیت

از متون دیگر.

فارسی میانه (۳) متون دینی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با محتویات کتابهای پهلوی و کسب مهارت در قرائت متون و تسلط بر

ویژگیهای زبانی آن

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

بررسی ۴۰ تا ۴۵ صفحه از "بندهش ت. د (۱)" و حدود ۲۰ صفحه از "شایست نشایست"

فارسی میانه ترفانی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با زبان و محتویات آثار فارسی میانه ترفانی و بهره‌گیری از این آگاهیها
برای مقایسه‌های زبانی

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

بررسی و تحلیل متون فارسی میانه ترفانی در حد جلد دوم میرمان

فارسی میانه ترفندی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان زبان و محتویات آثار فارسی میانه ترفندی و بهره‌گیری از این آگاهیها برای مقایسه‌های زبانی.

سرفصل دروس - (۳۴ ساعت)

بررسی و تحلیل متون فارسی میانه ترفندی درجداول اول میرمان

پهلوی اشکانی ترفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان و محتویات متون پارسی ترفانی و بهره‌گیری از این آگاهیها
برای مقایسه‌های زبانی

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

بررسی و تحلیل متون پارسی در حد جلد سوم میرمان

پایان نامه (رساله)

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: گذراندن نیمی از واحدهای اختصاصی در مقطع کارشناسی ارشد و همچنین گذراندن واحدهای تخصصی در مقطع کارشناسی ارشد
هدف: آشنا کردن دانشجویان پژوهش در زمینه‌های تخصصی و جهت دادن به مطالعات او و توانا کردنش بر بحثهای نظری مربوط به رشته تحصیلی او و همچنین توانایی حل مسائل

سرفصل دروس (۶۸ ساعت)

موضوع پایان نامه باید درباره مطالب و مباحث مطرح شده در زمانهای ایرانی باشد و با توجه به اولویتهای تحقیقاتی به وسیله گروه آموزشی تعیین شود. این آثار به زبان فارسی و به صورت مقاله در مجله علمی پژوهشی گروه آموزشی در دسترس قرار می‌گیرد.

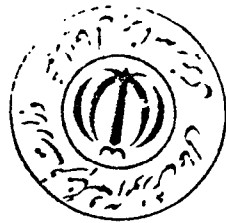
مركز الدراسات والبحوث
البيئية والريفي (م.ب.ر)

مركز الدراسات والبحوث البيئية والريفي، جامعة القاهرة، مصر

تاريخ:

موقع:

موضوع:

مركز الدراسات والبحوث البيئية والريفي

پهلوی اشکانی کتیبه‌ای

تعداد واحد: ۲

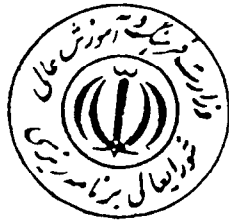
نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آگاهی دانشجوی به زبان کتیبه‌های پهلوی برای مقایسه آنها با فارسی میانه کتابی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

بررسی و تحلیل و تجزیه کتیبه‌های کرتیر

اساطیر ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آگاهی نسبی بر ساختمان اسطوره‌های ایرانی و طرز شکل گرفتن آنها

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

تعریف اسطوره، شکل گرفتن اسطوره‌ها، چهارچوب کلی اسطوره‌های ایرانی با دادن نمونه‌هایی از آنها، مطالب اسطوره‌ای در متون ایران میانه و باستان، استنباط ساختمان اسطوره‌ها از روی آثار هنری، مقایسه‌های تطبیقی اسطوره‌های ایرانی و هندواروپایی و یافتن وجوه اشتراک و افتراق آنها، طرح مسائل مختلف مربوط به اساطیر.

تاریخ زبان فارسی

تعداد واحد : ۲

بیشنیاز : -

نوع واحد : نظری

مدف : آشنایی دانشجویان با تاریخ زبان فارسی

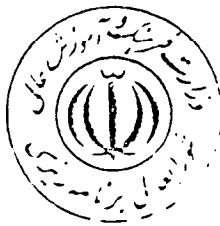
سرفصل :

- ۱- زبانهای ایرانی
- ۲- زبان فارسی در دوره باستان
- ۳- زبان فارسی در دوره میانه
- ۴- زبان فارسی در دوره جدید
- ۵- انقبای ایران

منابع :

- ۱- ناتس خانلری ، پرویز ، تاریخ زبان فارسی ، ۲ جلد ، تهران ، ۱۳۶۶ .
- ۱- ابوالقاسمی ، حسن ، تاریخ زبان فارسی ، انتشارات سمت ، ۱۳۴۳ .

مجموعه آریایی زبان فارسی

تعداد واحد : ۲

پیشنیاز : -

نوع واحد : نظری

هدف : آگاهی از قواعد دستوری زبانهای ایرانی باستان و میانه و فارسی دری و رابطه آنها با یکدیگر .

سرفصل :

۱- قواعد دستوری ایرانی باستان

۲- قواعد دستوری ایرانی میانه

۳- رابطه قواعد دستوری ایرانی میانه با ایرانی باستان

۴- قواعد دستوری فارسی دری

۵- رابطه قواعد دستوری فارسی دری با ایرانی میانه

منابع :

ابوالقاسمی ، محسن ، دستور تاریخی زبان فارسی ، انتشارات سمت ، ۱۳۷۴ .

ریان خوارزم

تعداد واحد : ۲

پیشنیاز : -

نوع واحد : نوری

مخالف : آشنایی دانشجویان با زبان و ادبیات خوارزم

سرمبسی :

۱- خوارزم

۲- آثار بارمانده از خوارزم

۳- خواندن نوشته های از خوارزم

منابع :

۱- تئیه المنیه

۲- مقدمه الابد بزمخشری

زبان سکایی (ختنی) ۱

تعداد واحد : ۲

پیشیناز : —

نوع واحد : نظری

هدف : آگاهی از پیشینه تاریخی و ویژگیهای خطی و زبانی زبان سکایی (ختنی) به عنوان

یکی از مهمترین زبانهای شاخه شرقی ایرانی میانه

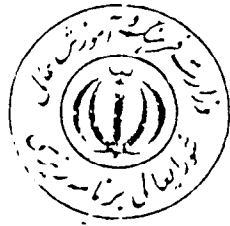
سرفصل : آشنایی با ویژگیهای دستوری زبان ختنی ، شناخت پیشینه تاریخی آن و آشنایی

با آثار زبانی و ادبی بازمانده از آن زبان .

منابع :

- 1 - R.E. Emmerick,
Saka Grammatical Studies, London, 1968.
- 2 - R.E. Emmerick, The book of Zambasta, A Khotanese Poem
on Buddhism, Oxford, 1968.
- 3 - H.W. Baily, The Culture of the Sakas in Ancient Iranian
Khotan, Delmar, New York 1982.

زبان سکایی (ختنی) ۲

نعداد واحد : ۲

پیشیناز : سکایی (ختنی) ۱

نوع واحد : نظری

هدف : آموزش زبان سکایی بنحوی که دانشجو بتواند از متون مربوط از طریق مراجع و مآخذ معتبر استفاده کند .

سرفصل : تجزیه و تحلیل چندمتن از کتاب زامباستا .

منابع : علاوه بر کتاب زامباستا که مشخصات آن در ختنی (۱) داده شده است ، منابع

زیر نیز اساس کار خواهد بود .

1 - Sten Koñow, Saka Studies, Oslo, 1932.

2 - Ernst Leumann, Zur nordarischen Sprache und

Literatur, Strassburg, 1919.

سنسکرت ۱

تعداد واحد : ۲

پیشنیاز : —

نوع واحد : نظری

هدف : آشنا ساختن دانشجو با ویژگیهای زبانی سنسکرت به نحوی که او را در استفاده از منابع مربوط به زبان توانا سازد .

سرفصل : پیشینه تاریخی زبان سنسکرت ، آشنایی با ویژگیهای خط سنسکرت ، آموزش شیوه ترکیب نویسه ها در خط سنسکرت - شناخت فرمهای ترکیبی و تغییرات آوایی واجها در ترکیب - آشنایی با ویژگیهای دستوری زبان ، آشنایی با دستگاه فعل و صرف آن در زبان سنسکرت - تجزیه و تحلیل چند متن کوتاه .

منابع :

- 1 - Macdonell, A
A Sanskrit Grammar for Students, Oxford 1975 .
- 2 - Mayrhofer M,
Sanskrit Grammatik Berlin, 1965 .
- 3 - Henry, V,
Éléments Sanscrit Classique Paris, 1975 .

سنسکریت ۲

تعداد واحد : ۲

پیشنیاز :

نوع واحد : نظری

هدف : آموزش و آشنایی کامل با زبان سنسکریت در حدی که دانشجو بتواند آن

را با زبان اوستایی مقایسه کند و به تفاوت‌های آنها پی ببرد.

سرفصل

: تجزیه و تحلیل واژه به واژه و بررسی محتوایی متنهایی به زبان سنسکریت

از کتاب پنجه تنره یا کتابهای دیگر سنسکریت . مقایسه واژگانی واژه ها با

زبان اوستایی .

منابع

1 - Gond A.J

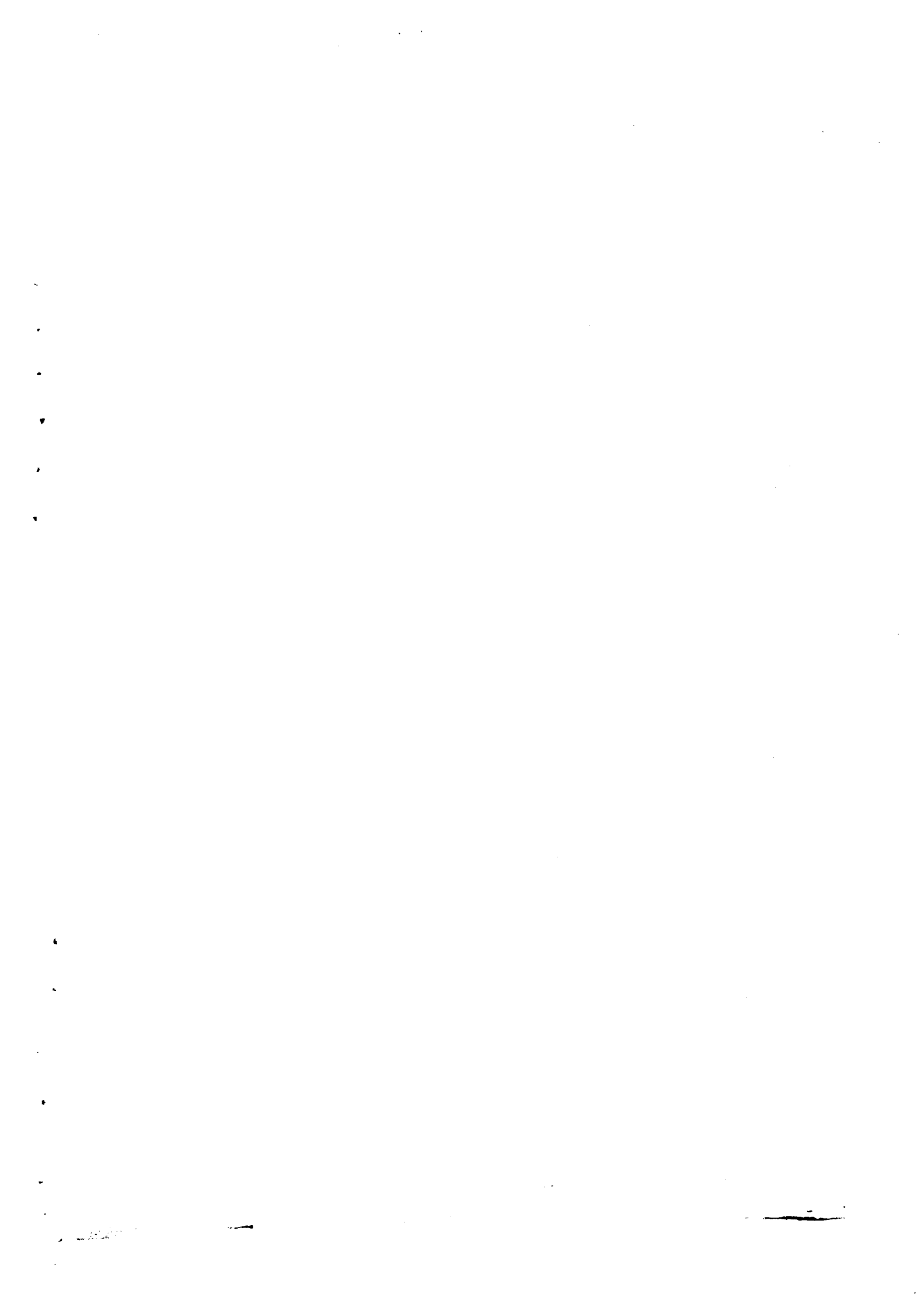
Kurze Elementar.- Grammatik Der Sanskrit - Sprache
Leiden, 1963.

2 - Bühler, G

Leitfaden Für Den Elementarkursus Des Sanskrit
Darmstadt 1968 .

3 - Stenzler, A,F

Elementarbuch Der Sanskrit - Sprache Berlin, 1970 .

بررسی متون سغدی

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز:

نوع واحد: نظری

هدف: آشنائی با زبان و ادبیات سغدی به منظور بدست آوردن توانائی تجزیه و تحلیل متون با مانده آن

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

تجزیه و تحلیل و شرح ویژگی متن شماره ۳ (طلسم باران) و متن شماره ۱۳ (داستان رستم) بر اساس کتاب بنونیسیست و نیز متن سغدی مانوی "کیهان شناسی مانوی" منقول در کتاب اکتا ایرانیکا جلدیانزدهم، و نیز متن سغدی مسیحی "درباره رحمت خداوندی و مجازاتی که به قایل برسد" منقول در کتاب ویراسته سیمز ویلیامز

منابع

- 1- E. Benveniste, Textes sogdiens, Paris, 1940
- 2- J. Gershevitch, A Grammar of manichaean sogdian, Oxford, 1961
- 3- N. Sims-Williams, The Christian Sogdian Manuscript. C2, Berlin, 1985.
- 4 - W. B. Henning, A Sogdian fragment of the manichaean Cosmogony, BSOAS, P. 306 - 318 in: Acta Iranica, Vol. 15, Tehran Liege, 1977.

گوش های ایرانی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با گویش های مختلف ایرانی

سرفصل درس : در این درس دانشجویان باید با شکل گیری گویش های مختلف آشنا شده و

از دوره میانه در جریان شکل گیری گویش های ایرانی قرار گیرند.

سپس به گویش های ایرانی حال حاضر پرداخته با آنان آشنا شوند.

منابع :

۱- ارانسکی ، ای . م . : مقدمه فقه اللغه ایرانی ترجمه کریم کشاورز تهران

پیام ۱۳۵۸

۲- خانلری ، پرویز : تاریخ زبان فارسی تهران بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۴۸

۳- ابوالقاسمی ، محسن : تاریخ زبان فارسی تهران سمت ۱۳۷۳

۴- ابوالقاسمی ، محسن : پنج گفتار در دستور تاریخی زبان فارسی بابل

کتابسرای بابل ۱۳۶۷